

รายงานวิเคราะห์สถานการณ์การกระทำความผิดมูลฐาน เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยกองข่าวกรองทางการเงิน ได้จัดทำรายงานวิเคราะห์สถานการณ์การกระทำความผิดมูลฐานเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ สำนักงาน ป.ง. ได้ติดตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ และรวบรวมข้อมูลสถิติจัดทำรายงานสถานการณ์การบังคับใช้กฎหมายฟอกเงินกับความผิดมูลฐานดังกล่าว เนื่องด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม โดยการไต่สวนหรือ ครอบครองทรัพยากรธรรมชาติหรือกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะเป็นการค้า ถือเป็นความผิดมูลฐานตามมาตรา ๓ (๑๕) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ สาระสำคัญมีดังนี้

๑. การกระทำความผิดมูลฐานเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐)

จำนวนคดีการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม โดยการไต่สวนหรือ ครอบครองทรัพยากรธรรมชาติหรือกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะเป็นการค้า จากรายงานสรุปสถิติคดีเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จำแนกประเภทคดีได้ ๓ ประเภท ได้แก่ คดีเกี่ยวกับการบุกรุกที่ป่า คดีเกี่ยวกับการทำไม้/ของป่า และคดีเกี่ยวกับสัตว์ป่า ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐ มีจำนวนคดีทั้งสิ้น ๒๗,๒๐๐ คดี จำแนกเป็นประเภทคดีเกี่ยวกับการบุกรุกที่ป่า จำนวน ๑๒,๒๔๕ คดี คดีเกี่ยวกับการทำไม้/ของป่า จำนวน ๑๒,๑๑๐ คดี และคดีเกี่ยวกับสัตว์ป่า จำนวน ๒,๘๔๕ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ มีจำนวนคดีสูงสุดจำนวน ๗,๔๒๒ คดี และรองลงมาในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จำนวน ๖,๐๖๑ คดี

สำนักงาน ป.ง. ได้มีการบังคับใช้กฎหมายกับความผิดมูลฐานเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ มาตั้งแต่วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นวันที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖ มีผลใช้บังคับ ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐ มีจำนวนคดีที่คณะกรรมการธุรกรรมมีมติมอบหมายให้ตรวจสอบธุรกรรมหรือทรัพย์สินทั้งสิ้น จำนวน ๑๘๑ คดี ในจำนวนนี้เป็นคดีที่คณะกรรมการธุรกรรมมีมติให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินแล้ว จำนวน ๔๑ คดี มูลค่าทรัพย์สินที่ดำเนินการรวม ๖๘๔,๒๙๔,๘๕๑.๖๘ บาท และเมื่อจำแนกประเภททรัพย์สินในคดีความผิดมูลฐานทรัพยากรธรรมชาติที่มีการยึดหรืออายัดตามกฎหมายฟอกเงิน พบว่า กลุ่มผู้กระทำความผิดมีการเก็บทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานหลายประเภท ได้แก่ เงินสด เงินในบัญชีเงินฝากของธนาคาร สลาก ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เครื่องประดับ ทองคำ พระเครื่อง ศิลปะวัตถุ สิทธิเรียกร้องอื่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งหมายความว่า มีการนำทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการฟอกเงินผ่านช่องทาง (Channels) ต่าง ๆ ได้แก่ ธุรกิจธนาคาร ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจค้าของเก่า ธุรกิจค้ารถยนต์ เป็นต้น

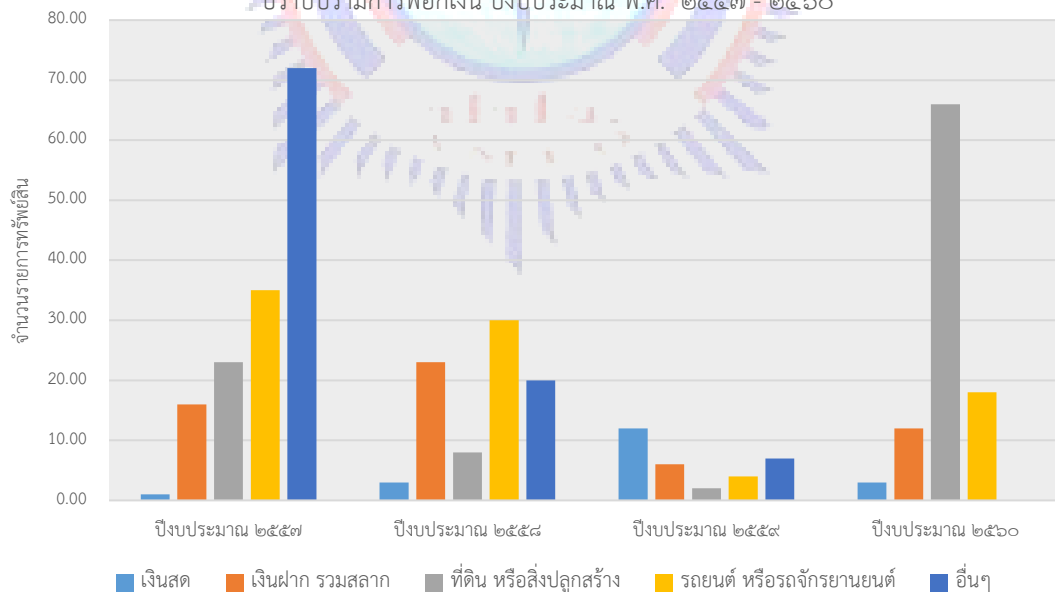

ตารางสรุป ประเภททรัพย์สินในคดีความผิดมูลฐานทรัพย์สินทางธรรมชาติที่มีการยึดหรืออายัดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ประเภททรัพย์สิน	ปีงบประมาณ พ.ศ. (หน่วย : รายการ)			
	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
๑. เงินสด	๑	๓	๑๒	๓
๒. เงินฝาก รวมสลาก	๑๖	๒๓	๖	๑๒
๓. ที่ดิน หรือสิ่งปลูกสร้าง	๒๓	๘	๒	๖๖
๔. รถยนต์ หรือรถอื่น ๆ	๓๑	๒๙	๓	๑๕
๕. รถจักรยานยนต์	๔	๑	๑	๓
๖. เครื่องประดับ หรือทองคำ หรือ พระเครื่องหรือศิลปะวัตถุ	๓๒	๖	๗	-
๗. สิทธิเรียกร้องอื่น	๒๓	๓	-	-
๘. อื่น ๆ	๑๗	๑๑	-	-
รวม	๑๔๗	๘๔	๓๑	๙๙

หมายเหตุ ไม่นับรวมรายการทรัพย์สินที่คณะกรรมการธุรกรรมมีคำสั่งเพิกถอนการยึดหรืออายัด

แผนภูมิ จำแนกประเภททรัพย์สินที่มีการยึดหรืออายัดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐

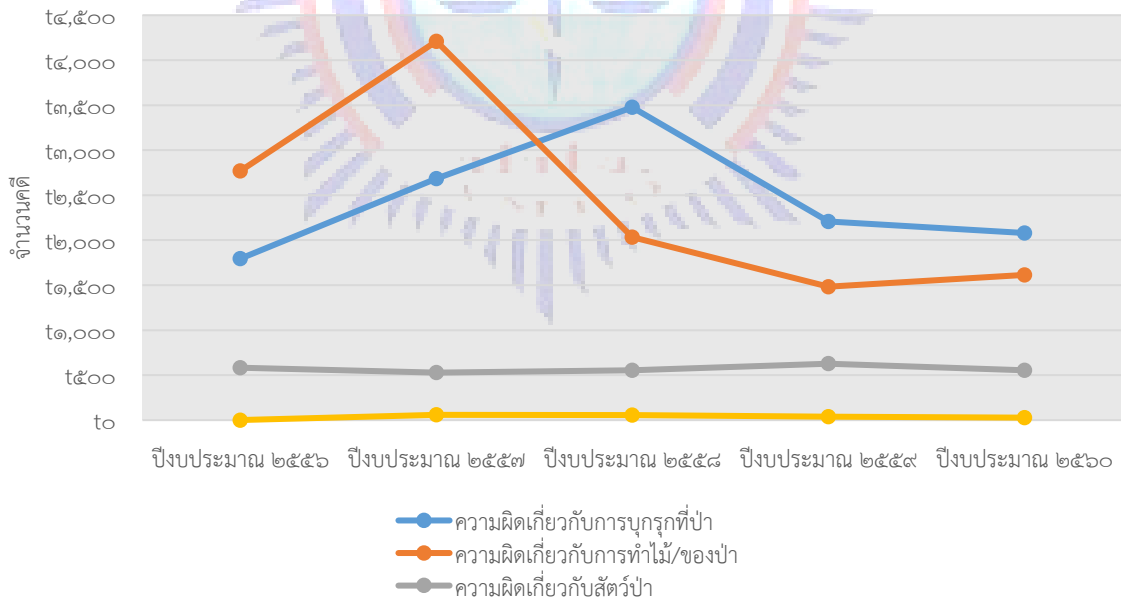

๒. สถานการณ์และแนวโน้มความผิดมูลฐานเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงสถิติ สำนักงาน ป.ป.ง. มีการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับการกระทำความผิดมูลฐานเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง แต่ก็พบว่ามีการดำเนินการในสัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายมิได้ส่งรายงานข้อมูลการกระทำความผิดมูลฐานดังกล่าวมายังสำนักงาน ป.ป.ง. เพื่อให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือโดยลักษณะแห่งคดีเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติที่ผู้กระทำความผิดมักจะหลบหนี โดยทิ้งของกลางเมื่อทราบว่ามีเจ้าหน้าที่หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายเข้าทำการตรวจค้นหรือจับกุม กอปรกับบทนิยามเกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติซึ่งบัญญัติว่า การใช้ ยึดถือ หรือครอบครองทรัพยากรธรรมชาติหรือกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายจะต้องมีลักษณะเป็นการค้าด้วย จึงเข้าลักษณะนิยามความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ทำให้ความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติที่เกิดขึ้นทั้งหมดมิใช่ความผิดมูลฐาน จึงไม่สามารถบังคับใช้มาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ทุกกรณี

แผนภูมิ เปรียบเทียบคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติกับการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

แม้ว่าหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายจะดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ
ทรัพยากรธรรมชาติ และสำนักงาน ปปง. จะดำเนินมาตรการริบทรัพย์ในทางแพ่งได้อย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังไม่
สามารถปราบปรามการกระทำความผิดมูลฐานเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างเด็ดขาด เนื่องจาก
มีสาเหตุปัจจัยหลายประการ ได้แก่

๑) กรณีตัวการหรือนายทุนที่อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิด จะใช้วิธีการให้บุคคล
(ลูกน้อง) ในขบวนการเป็นผู้กระทำความผิด เมื่อลูกน้องถูกจับกุม ตัวการหรือนายทุนก็จะเปลี่ยนไปใช้ลูกน้อง
คนอื่นมากระทำความผิดแทน เช่น ในคดีเกี่ยวกับลักลอบตัด ขนส่ง และค้าไม้พยางค์โดยผิดกฎหมาย

๒) กรณีคดีเกี่ยวกับการออกเอกสารสิทธิในที่ป่าโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือคดีเกี่ยวกับการ
การบุกรุกที่ป่าเพื่อปลูกสร้างโรงแรมที่พัก ผู้กระทำความผิดมักจะใช้ช่องทางตามกฎหมายต่อสู้คดี ทำให้หน่วยงาน
บังคับใช้กฎหมายต้องใช้เวลานานในการดำเนินการตามกฎหมายจนถึงขั้นดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด และ
การดำเนินมาตรการริบทรัพย์ในทางแพ่ง

๓) อุปสงค์ (Demand) ในต่างประเทศที่ต้องการซื้อสินค้าทรัพยากรธรรมชาติที่ผิด
กฎหมายจากประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง เช่น ไม้บางประเภท สัตว์ป่าบางประเภท ซึ่งหากหน่วยงานบังคับใช้
กฎหมายยังไม่สามารถดำเนินการกับตัวการหรือนายทุนที่อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิดเกี่ยวกับ
ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานการณ์และแนวโน้มการกระทำความผิดเกี่ยวกับ
ทรัพยากรธรรมชาติในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ก็ยังคงคงปรากฏปัญหาอยู่ในลักษณะเดิมเช่นเดียวกับห่วงปี
ที่ผ่านมา